

Erdő, erdő, erdő, budakeszi kerek erdő...

Mi, budakesziek kirándulóhelyek tekintetében kicsit el vagyunk kényeztetve. Szinte bármelyik irányba indulunk, a házakat erdők veszik körül. Ezáltal környezetünknek egy kevésbé ismert kincsét szeretnénk bemutatni, amely mellett, hogy az erdészeti szakemberek kísérleti területe, a nagyközönség számára is különleges élményt nyújt.

Ez a kincs a Budakeszi Arborétum, mely a Budai Tájvédelmi Körzethez tartozik. Az arborétum Budakeszitől 3,8 km-re nyugatra található, a Telki-Perbál-Zsámbék községekbe vezető út mentén. A bekerített terület kerekén 29 ha. Az arborétum területére jellemző a völgyfenéki fekvés következtében kialakuló hőhatlan, illetve fagyzug, melyre a hely neve is utal: Nagy-Hideg-völgy.

A Pilisi Parkerdő Rt. Budakeszi Erdészeti kezelésében lévő gyűjteményt 1958-59-ben alapította az Erdészeti Tudományos Intézet (ERTI). Az arborétum csírája azonban a születését megelőző évtized szakmai munkájából is örít nyomokat. Az ERTI erdőmérnökei (Sziklai Oszkár, Bokor Rezső, Majer Antal) az akkori szántóterületeken hagyományos erdőtelepítést kezdtek meg, kocsányos, kocsánytalan, cser és vöröstölgyvel, valamint erdei fenyővel. Később ezeket gyorsabban növő fajokkal elegyítették, mint pl. vörösfenyő, duglászfenyő, juharok, hársak. Mint hazánkban oly sok más, a „tudományos” szocializmus ezen az arborétumon is rajta hagyta a keze nyomát. A Lisszenkői biológiai felfogás szerint ugyanis a különböző növényfajta osztályokba sorolt növények ugyanolyan „osztályharcot” vívnak egy-

mással mint a proletáriátus a burzsoáziával. Ennek jegyében a kis, növendék fenyőket egy-egy csoportban szorosan egymás mellé ültették, gondolván hogy az egy osztályba tartozó fák majd „ágvetve” segítik, erősítik egymás fejlődését, míg a körülöttük növekedni próbáló gyomokat és fűféléket pedig együttes erővel elnyomják. A hiba feltehetően csak az lehetett, hogy a növényeknek nem tartottak kötelező szemináriumot arról az elképzelésről, így nőtte be a fű ezeket a fenyőcsoportokat, amelyek kinézetre leginkább egy agyonhasznált borotvapamacsra emlékeztettek. Hát mit is mondhatnánk... az elmélet itt sem működött.

Erdészeti arborétummá 1958-ban lett. Feladata, hogy a településeket övező budai erdők „esztétikai értékének növelésére kísérletet folytasson”, az ország más tájain már sikerrel honosított egzóták (hazánkban nem honos növényfajok) itteni telepítésével, nevelésével. A kísérlet irányításával Galambos Gáspár erdőmérnököt bízták meg. A telepített növényfajok nagyobb hányadát a Kámonai arborétum adta, kisebb részét a volt Természetvédelmi Hivatal irányította arborétumok, parkok, illetve az erdőgazdaságok, kertészetek biztosították. Érdekesképpén megemlíthetjük, amit ma már talán sokan tudnak, hogy a bekerített, értékes terület hamar felkeltette a „vadászati protokoll” szereplőinek figyelmét. Az arborétum fejlesztése a vendégfogadásnak alátámasztva indult, díszkapu, kavicsos út, fedett szalonna- és peccenyésütő, fedett társalgó-étkező, stb. létrehozásával. Az erdészeti csemetekert és üvegház létrehozásával már hasznosítani lehetett az arborétum biztosított

ta szaporítóanyagot. 1989-ben, az addig kezelő erdő- és vadgazdaság hirtelen felszámolását követően a jogutód a Pilisi Parkerdő Rt. lett.

Az arborétumban igyekeznek hangsúlyt fektetni a vendégfogadás kényelmesebbé tételére és népszerűsítésére. Ennek érdekében a további fejlesztések során a kerítés nagy részét felújították, új kapuk, faház és pavilonok, ivókút készültek el, a kavicsos gerincút teljes hosszban megépült. A Pilisi Parkerdő Rt. távlati tervei között az is szerepel, hogy az arborétum melletti területen hasonló rendszerben továbbfejleszti a növénygyűjteményt, valamint az arborétum fogadókapacitásának biztosítására parkolásra alkalmas tér és fogadóépület kialakítását tervezi az Erzsébet-tanyához közeli oldalon.

Az Arborétum területén sok ritka növényfaj található. A környező cserések, cseres-tölgyesek között ez az örökzöldes oázis érdekes és értékes színtartó alkot. Találkozhatunk itt a fenyőfélék közül vörösfenyőkkel, kaukázusi, tauruszi, görög, óriás, numidiai, kolorádói és ibolyaszínű kolorádói jegegyfenyőkkel, kolorádói (ezüsfenyő és alfajai), szerb, keleti és közönséges lucfenyőkkel, simafenyővel, himalájai selyemfenyővel, mexikói selyemfenyővel, kínai szürösfenyővel, korzikai feketefenyővel,

bosnyákfenyővel, balkáni simafenyővel, szikláshegységi cirbolyafenyővel, mamutfenyővel, japánciprussal, különböző duglászfenyőkkel, ciprusfélékkel, hamisciprusokkal, cédrusokkal, boróákkal és tujákkal. A lombhullató fák és cserjék is szép számban képviseltetik magukat, találunk itt gyertyánokat, juharokat, kocsányos, kocsánytalan, cser-, mocsár-, babér- és fehértölgyeket, szelídgesztenyét, nyíreket, szileket, kőriseket, hársakat, nyárféléket, tiszafákat, platánokat, ezüsfát, díszcseresznyét, díszszilvát, díszalmákat, bükköt, vérbükköt, különböző orgonaféléket, aranyesőket, törökmogyorót, berkenyét, gyöngyvesszőket, gyöngyvirágcserejét, csereszömörécet.

Ajánlom mindazoknak az arborétum meglátogatását, akik a „mai műanyag világban” is tudják: a természetes szépség az igazi! Köszönettel tartozom Apatóczky István vezető erdész úrnak a Budakeszi Arborétum történetének és jelenlegi állapotának részletes bemutatásáért.

Mergenthaler Emese

Az arborétumban egyelőre csak előzetes bejelentkezés alapján tudnak csoportokat fogadni. A bejelentkezést 23-451-133-as telefonszámon, vagy a 23-451-145-ös telefax számon fogadják.

KÖZJEGYZŐI IRODA

BUDAKESZIN! a Fő u. 186/A. sz. alatt
(a Község házával átellenben)

DR. LÁSZLÓNÉ
DR. HALÁSZ GIZELLA
közjegyző

Félfogadás:
hétfőtől-csütörtökig: 10-18 óráig

Telefon: 06-23-451-381

E-mail: dr.halaszgizella@axelero.hu, edina@tuzson.hu

Tavaszi fásítás a Parkban

Az Egyesületek Szövetsége a Fő téri park revitalizálásának keretében, április 16-án folytatta a Fő utca menti fasor telepítését. A tavaly őszi megindult gyűjtés adományaiából 8 db előnevelt ostorfát (*Celtis australis*) ültettünk el. A Szépítő Egyesület kezdeményezésére a tél során megtörtént a park felmérése és elkészült a tervezési alaptérkép. Reméljük az idei évben az önkormányzat anyagi helyzete végre lehetővé teszi a tervek elkészíttetését is. A Szövetség megegyezően köszöni minden résztvevő adományát, támogatását, segítségét!

Hidas Máttyás elnök